

"Van oude boeken de dingen die voorbij gaan (deel 2)"

VAN OUDE BOEKEN DE DINGEN DIE VOORBIJ GAAN (DEEL 2)

Vakantie tijdens mijn werk periode **1966-1968 in het Amsterdamse antiquariaat "De Kring" Nieuwe Spiegelstraat 46-48** was er niet bij en sociale lasten bleek de eigenaar achteraf voor het gemak niet betaald te hebben, hetgeen niet echt in mijn voordeel bleek.

In de kleine anderhalf jaar dat ik in het antiquariaat werkte ontmoette ik behalve een handje vol avonturiers van allerlei snit een aantal antiquaren w.o. **Frits Knuf (1925-1999)** , **Paul Valkema Blouw(1916-2000)**, **Hans Marcus en Menno Hertzberger(1897 - 1982)**, **Simon Emmering (1914-1999)** **Johan Beek (1931 -2012)**, **Bubb Kuiper en Nico Israël (1919-2002)**.

Hans Marcus bezocht ik in 1976 in **Düsseldorf** in verband met een expositie die hij voor mij zou regelen zoals hij in 1967 beloofde in de **Kunsthalle** en bij een galerie aldaar. Er kwam niets van terecht.

In 1972 kreeg ik via de antiquaar van "**De Kring**" een tip dat het antiquariaat van **Hendrik Pfann t.w. OZ Voorburgwal** te koop was. Ik speelde deze tip door aan **Dieuwke Bakker**, galeriehoudster die haar galerie op de **Amstel 186** dreef waar ik vaste exposant was (van **1967-1974**) hetgeen enkele academische webloggers menen te moeten ontkennen onder aanvoering van een onbekende, niet actieve Limburgse ex leerling van de Rijksakademie.

Ik sprak **Pfann** die toen al fysiek er slecht aan toe was en slecht kon lopen voor zijn zaak aan de **OZ Voorburgwal** waar nu nog steeds **Galerie Mokum** gevestigd is.

Hij was argwanend wie **Dieuwke Bakker** de tip had gegeven. Ik speelde natuurlijk de onwetendheid zelve omdat de overdracht van het pand op dat moment nog niet aan **Dieuwke Bakker** geregeld was.

Een jaar later overleed hij.

Dieuwke Bakker heeft tov de schilders van de galerie altijd verzwegen dat zij het pand via mij in handen heeft gekregen.

Ook haar opvolgsters **Janna van Zon** en **Joop Venekamp** zeggen over deze kwestie van niets te weten. Er was **Dieuwke Bakker** klaarblijkelijk alles aan gelegen om mij zo slecht af te schilderen aan de collegaatjes-kunstenaars van de galerie.

Als "beloning" kreeg ik van **Dieuwke Bakker** een litho van **Sal Meijer**, waar ik geen bewonderaar van ben. Ik dumpte het werk op de veiling. Het bracht een paar tientjes op.

Wie was **Hendrik Pfann**?

Hendrik Pfann

In het open gedeelte van de **Oude ManhuisPoort**, aan de kant van de **Oudezijds Achter burgwal**, vestigde zich in 1924, in de daar aanwezige winkelruimte, de befaamde antiquaar **Hendrik Daniël Pfann (1889-1957)** met zijn boekhandel "**In 't Oude Boeckhuys**". Hij was een flamboyante figuur, uitgedost in zijn fluwelen jas en met grote zwarte hoed.

Omstreeks 1919 was hij met een boekenkraampje op het **Amstelveld** begonnen, vervolgens op de Nieuwmarkt en daarna op het **Waterlooplein**.

Na zijn dood in 1957 werd hij in de Poort opgevolgd door zijn zoon **Hendrik Daniël Pfann de tweede (1911-1974)**, die van daaruit een uitgebreid boekenimperium in Nederland zou vestigen, onder andere in **Haarlem, Hilversum, Den Haag en Apeldoorn**. Zijn hoofdvestiging was later op de hoek van het **Spui** en het **Rokin in Amsterdam**. Na de dood van deze **Hendrik Pfann** in **1974** ging de handel nog een tijdje door onder leiding van de derde generatie

Fred van der Wal: Zo nu en dan koop ik **out of print** uitgaves via internet waaronder een klein biografietje (nooit in de handel gebracht) van **Prof. P. J. Vinken**, handgesigneerd met een opdracht aan de mij bekende weinig aangename Haarlemse mevr. **Janny Sipkes**, maar ook wel uitgaves die op last van de rechter uit de handel zijn genomen zoals `Sterfboek` gewijd aan **W.F. Hermans** en gisteren werd mij door een Amsterdams antiquariaat opgestuurd de uitverkochte biografie van antiquaar **Menno Hertzberger**.

Menno Hertzberger, Nico Kool, Piet J. Buijnsters inl.

Boeken, veel boeken – en mensen

Herinneringen aan Internationaal Antiquariaat Menno Hertzberger 1920-1970

Uitgeverij Vantilt, december 2008

paperback, 64 pagina's

ISBN 978 9460040122, verkoopprijs € 13,50

Ik kocht het boekje voor 8 euro.

In 2008 kwam bij de Bijzondere Collecties van de **Universiteitsbibliotheek Amsterdam** een unieke boekhistorische bron aan het licht: de ongepubliceerd gebleven memoires uit 1970 van de **Amsterdamse antiquaar Menno Hertzberger (1897-1982)**. Zijn in 1920 opgerichte **Internationaal Antiquariaat Menno Hertzberger** behoorde tot de top van het antiquariaat in binnen- en buitenland.

Onder de titel **Boeken, veel boeken – en mensen** verschijnen **Hertzbergers** herinneringen nu alsnog in druk. Een halve eeuw handel in oude boeken en handschriften passeert de revue. Kwistig met sprekende anekdotes vertelt **Hertzberger** over zijn jeugd en leerjaren, over de lotgevallen van zijn firma en over de kleurrijke verzamelaars die hij tot zijn klantenkring mocht rekenen. Hij wijdt bespiegelingen aan het belang van een vakopleiding en goede catalogi, schetst de veranderingen in het twintigste-eeuwse antiquariaat en beschrijft zijn voortrekkersrol bij de oprichting van de **Nederlandsche Vereeniging van Antiquaren** en de **International League of Antiquarian Booksellers**.

Boeken, veel boeken – en mensen biedt een unieke blik achter de schermen van het vermaarde **Internationaal Antiquariaat Menno Hertzberger**, door de bril van de hoofdrolspeler.

(tekst uitgever)

© januari 2013, fredvanderwal, BasicPublishing.nl